

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/118/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121242420
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6121242420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Róberta Bebčáka, v právnej veci žalobcu: Currus Capital k.s., so sídlom Stará Prievozská 2, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 46 765 018, zastúpeného zástupcom smolák hlavatá advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 47 254 432, proti žalovanému: Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, zastúpenému zástupcom HADBÁBNY & spol., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Prielohy 1012/1C, 010 07 Žilina, IČO: 47 249 722, v spore o zaplatenie 21.454,40 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9Cb/21/2021-131 zo dňa 24.1.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9Cb/21/2021-131 zo dňa 24.1.2022 p
o t v r d z u j e .

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol výrokom II. tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania od žalobcu 100 %; o výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník prvoinštančného súdu po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na žalobu žalobcu a jej zdôvodnenie, odpor žalovaného a v ňom vyjadrené dôvody, následné vyjadrenia sporových strán, popísal vo veci vykonané dokazovanie, z neho zistený skutkový stav, ktorý právne posúdil za aplikácie ust. § 1 ods. 1 a 2, § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, § 451 ods. 1, § 458 ods. 1, § 135c ods. 1, 2, 3, § 151o ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Okresný súd uviedol, že predmetom sporu je peňažná pohľadávka žalobcu uplatnená voči žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia (za užívanie celého žalobcovho pozemku žalovaným bez právneho dôvodu) vyčíslená žalobcom vo výške 21.454,40 Eur s príslušenstvom (úroky z omeškania) za obdobie od marca do 2019 do augusta 2019 (za marec 2019 vo výške 3.614,60 Eur, za apríl 2019 vo výške 3.498 Eur, za máj 2019 vo výške 3.614,60 Eur, za jún 2019 vo výške 3.498 Eur, za júl 2019 vo výške 3.614,60 Eur, za august 2019 vo výške 3.114,60 Eur). Žalobca vypočítal bezdôvodné obohatenie použitím § 21 ods. 14 písm. a) Všeobecne záväzného nariadenia mesta Liptovský Mikuláš VZN č. 9/2019, zodpovedajúce sadzbe dane za užívanie verejného priestranstva „za trvalé parkovanie vozidla

- vyhradenie priestoru 12 m² z verejného priestranstva ako parkovisko pre určité vozidlo 0,100 Eur/m² deň“.

4. Okresný súd konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca je vlastníkom pozemku parcelné číslo KN-C 7326/31, vo výmere 1.166 m² - ostatná plocha; spôsob využitia „37“ (to znamená: pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok); umiestnenie pozemku „2“ (to znamená: mimo zastavaného územia obce), ďalej iba „pozemok“. Pozemok je evidovaný na katastrálnej mape, na LV č. XXXX Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor. V časti C: Ťarchy na LV je vyznačených 5 vecných bremien. Žalobca (kupujúci) nadobudol vlastnícke právo k pozemku povolením vkladu do katastra nehnuteľností na základe Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 18.10.2013 s predávajúcim PNEURECYKLING, s.r.o., IČO: 36 412 778 za kúpnu cenu 46.640 Eur s DPH 9.328 Eur.

5. Ďalej medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný je vlastníkom cestného telesa (bez pozemku) - „prístupová komunikácia“, ktoré sa nachádza na pozemku žalobcu. Žalovaný (kupujúci) nadobudol vlastnícke právo k cestnému telesu/stavbe na základe Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 4.9.2009 od predávajúceho CF INVEST - Liptovský Mikuláš, s.r.o., IČO: 36 716 715. Stavebný úrad (Mesto Liptovský Mikuláš) vydal dňa 1.8.2008 kolaudačné rozhodnutie ÚR a SP 2008/03664Le, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 2.8.2008. Rozhodnutím stavebného úradu bolo povolené užívanie stavby - prístupovej cesty k obchodnému centru (okrem iných) aj na pozemku KN-C 7326/31 v katastrálnom území S. J.. V čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcu k pozemku už na ňom bola umiestnená stavba iného vlastníka.

6. Z vyššie uvedeného okresný súd konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že už v čase žalobcom nadobudnutého vlastníckeho práva k pozemku bola na ňom zriadená a stavebným úradom povolená stavba cestného telesa. V čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného k cestnému telesu/stavbe mal žalovaný vedomosť, že stavbu (cestné teleso) nadobúda bez pozemku.

7. Okresný súd uviedol, že civilné sporové konanie sa riadi základnými princípmi (Čl. 1 až 18 CSP), ktoré súd nemôže opomenúť pri rozhodovaní, najmä zásadu právnej istoty, že spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (Čl. 2 ods. 2 CSP); zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu (Čl. 5 CSP); strany sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť tvrdenia dôkazmi v súlade s princípmi hospodárnosti a pokynmi súdu (Čl. 8 CSP); súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a koná hospodárne (Čl. 17).

8. Okresný súd poukázal na to, že sporová strana, ktorá tvrdí skutočnosť, je nositeľom dôkaznej povinnosti. Žalobca tvrdil bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo žalovanému užívaním pozemku žalobcu, t.j. bez právneho dôvodu. Žalovaný nesúhlasil so spôsobom a výškou vyčíslenia bezdôvodného obohatenia (odpor proti platobnému rozkazu, duplika a odsek 10. odôvodnenia rozsudku). S prihliadnutím na Čl. 2 ods. 2, Čl. 5, Čl. 8, Čl. 17 CSP a sudcovskú koncentráciu konania § 153 CSP, bolo vyčíslenie výšky bezdôvodného obohatenia v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Okresný súd uviedol, že hodnotu bezdôvodného obohatenia súdy zásadne vyčíslujú podľa rozsahu v čase jeho získania (R 25/1986, t.j. Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk). Všeobecne je ustálenou súdnou praxou zaužívané, že pri užívaní cudzej veci bez právneho dôvodu je bezdôvodným obohatením vykonávanie práva nájmu cudzej veci. Výška náhrady je odvodená od prospechu, ktorý plnením bez právneho dôvodu získala osoba vykonávajúca právo nájmu bez právneho titulu. Vlastníkovi pozemku vzniká právo na peňažnú náhradu vo výške obvyklého nájomného v čase, keď k užívaniu nehnuteľnosti došlo, v danom mieste a za porovnateľnú vec. Výška obvyklého nájmu sa v konaní pred súdom zisťuje (tvrdí a preukazuje) znaleckým dokazovaním (uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/214/2019 zo dňa 29.4.2020). Tvrdenie žalobcu o výške peňažnej náhrady bezdôvodného obohatenia vypočítanej podľa sadzby dane určenej všeobecne záväzným nariadením pre miestne dane (daň z nehnuteľností) nie je použiteľné pre výpočet bezdôvodného obohatenia (vo vzťahu k výške obvyklého nájmu). Bez navrhnutia prostriedkov procesného útoku žalobcu (tvrdenie o výške bezdôvodného obohatenia preukázané dôkazom - znaleckým posudkom) nemohol byť žalobca v spore úspešný a procesným následkom bolo zamietnutie žaloby súdom (§ 149 - § 151 CSP).

9. Okresný súd ďalej upriamil pozornosť na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 99/2021-14 zo dňa 6.3.2012 (správne č.k. III. ÚS 99/2012-14 zo dňa 6.3.2012), podľa ktorého v

spore pred všeobecnými súdmi sa rozhodovalo o nároku žalobcu (sťažovateľa) na zaplatenie peňažnej sumy titulom bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného za užívanie žalobcových pozemkov žalovaným bez právneho dôvodu. Okresný súd žalobu zamietol a krajský súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil (s odkazom na čl. 20 Ústavy SR, § 3, § 120, § 123, § 124, § 126, § 135c, § 438 Občianskeho zákonníka). Dôvodom zamietnutia žaloby bol právny názor súdu, že v prípade, ak vlastníak pozemku uplatňuje len zodpovednostné (sekundárne) nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci (pozemku) bez toho, aby sa zároveň domáhal odstránenia protiprávneho stavu, ide spravidla o výkon práva žalobcu, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Úlohou súdu nie je vyvodzovať následky z porušenia práva bez toho, aby zároveň jeho rozhodnutím došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a k nastoleniu právnej istoty, a tým napomáhať udržiavať protiprávny stav. Ústavný súd v záujme presvedčivosti svojho rozhodnutia k námietke sťažovateľa o nemožnosti uplatniť (vo veci sťažovateľa) § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol svoje stanovisko, že aj pri možných pochybnostiach o správnosti právneho posúdenia tejto otázky konajúcimi všeobecnými súdmi, ktorá nebola pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová, nemá žiadne pochybnosti o správnosti výroku rozsudku krajského súdu sp. zn. 5Co 45/2010 zo dňa 23. marca 2010, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby. Ak by sa totiž aj v napadnutom konaní nespochybniteľne preukázala pravdivosť tvrdenia sťažovateľa, že stavby na jeho pozemku boli postavené v súlade s vtedy platným právom, ani táto okolnosť by nezakladala dôvodnosť uplatneného nároku žalobou sťažovateľa (náhrada škody, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia).

10. Okresný súd poukázal na to, že v prejednávanej veci ide o obdobnú situáciu, keď žalobca opakovane uplatňuje nároky z bezdôvodného obohatenia na tom istom skutkovom základe, za rôzne časové obdobia (sp. zn. 21C/49/2020, sp. zn. 4C/56/2021) bez aktivity žalobcu smerujúcej k odstráneniu protiprávneho stavu, čo je dôvod pre zamietnutie žaloby. Okresný súd uviedol, že súdy neposkytujú ochranu výkonu práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Konštatoval, že výkon práva žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia je formálne v súlade so zákonom (§ 451 ods. 1, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ale je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcom dlhodobo neriešený, a tým udržiavaný právny stav (v režime stavby vo vlastníctve žalovaného na pozemku žalobcu), nemôže slúžiť na opakované uplatňovanie nárokov vyplývajúcich zo žalobcom tvrdeného protiprávneho stavu na základe skutkových okolností tejto veci.

11. Okresný súd uviedol, že vec bola zapísaná do registra Cb, keďže ide o záväzkový vzťah (z bezdôvodného obohatenia), ktorý vznikol medzi podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti a subjektom verejného práva pri zabezpečovaní verejných potrieb (§ 261 ods. 2, 3 písm. b) Obchodného zákonníka). Pozemok (na ktorom je umiestnené cestné teleso žalovaného) je vo vlastníctve žalobcu (právnická osoba, obchodná spoločnosť, podnikateľ). Primárne pozemok nemusí priamo slúžiť na podnikanie, ale podnikatelia vykonávajú činnosti, resp. vlastní majetok, ktorý priamo nemusí byť určený na dosiahnutie zisku. Vlastníctvo pozemku priamo nesúvisí s predmetom podnikania žalobcu ako primárny predmet podnikania, tvorí však majetkovú podstatu, teda ide o majetok vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, ktorej existencia slúži pre účely podnikania vykonávanej podnikateľskej činnosti. Nehnuteľnosti vo vlastníctve obchodnej spoločnosti tvoria hmotnú zložku podniku (obchodný majetok) a svojou povahou majú tomuto účelu slúžiť (§ 5, 6 Obchodného zákonníka). Komanditná spoločnosť, ktorou žalobca je, sa zakladá (len) za účelom podnikania (§ 56 ods. 1 Obchodného zákonníka). Cestné teleso je vo vlastníctve Mesta Liptovský Mikuláš (žalovaného) a slúži ako prístupová cesta k obchodnému centru, resp. obratisko autobusov verejnej hromadnej dopravy, teda verejno-prospešnému záujmu.

12. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania od žalobcu v celej výške (100 %), keďže žalovaný bol plne úspešný v spore (okresný súd žalobu zamietol). O výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodne súdny úradník prvoinštančného súdu po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí.

13. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca prostredníctvom zástupcu z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Žalobca poukázal na to, že podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vzniká len za splnenia zákonných predpokladov, ktorých splnenie

musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. Pre záver o (ne)dôvodnosti nároku uplatňovaného žalobcom voči žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu bolo treba, aby žalobca preukázal, že medzi ním a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol, t.j. aby preukázal, že žalovaný bezdôvodné obohatenie získal, že jemu (v konkrétnej výške) vznikla majetková ujma ako aj príčinnú súvislosť medzi získaním bezdôvodného obohatenia a vznikom majetkovej ujmy. Predmetné bolo zo strany žalobcu splnené, nakoľko prvoinštančný súd jednoznačne uviedol, že žalobcom uplatnený nárok z hľadiska jeho základu (existencia bezdôvodného obohatenia) má za preukázaný. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že existencia majetkovej ujmy je jedným z esenciálnych predpokladov vzniku bezdôvodného obohatenia. Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že žalobcom uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia má za preukázaný, avšak tento žalobcovi nepriznal z dôvodu, že neuniesol dôkazné bremeno ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti poukázal na záver vyjadrený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/18/2019 zo dňa 29.04.2020 a zdôraznil, že prvoradou povinnosťou súdu je zabezpečiť svojou činnosťou výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu. Súdny proces musí byť jednou zo záruk zákonnosti, v rámci ktorej musí byť zabezpečená právna istota pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivosti ochrany subjektívnych práv strán sporu v zmysle článku 46 Ústavy Slovenskej republiky. Pokiaľ okresný súd v odsekoch 10. - 13. odôvodnenia rozsudku uviedol, že výkon práva žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia je formálne v súlade so zákonom, ale je v rozpore s dobrými mravmi, tak podotkol, že v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nestačí akýkoľvek rozpor s dobrými mravmi alebo akýkoľvek zásah do subjektívnych práv, ktorý nie je celkom v súlade s dobrými mravmi, ale tento zásah musí byť takej intenzity a vážnosti, ktorá je v demokratickej spoločnosti, aj vzhľadom na verejnú mienku, neakceptovateľná. Žalobca mal za to, že práve konanie žalovaného je konanie v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko jeho nečinnosť zrejme vychádzala z výhodnosti protiprávneho bezplatného užívania pozemku žalobcu, pričom sa spoliehal, že takýto stav pretrvá i naďalej. Žalovaný po nadobudnutí vlastníctva k ceste mal zákonné prostriedky na to, aby vysporiadal práva k pozemku vo vlastníctve žalobcu, vždy však za náhradu. Žalovaný žiadne zo svojich oprávnení nevykonával, neinicioval ani žiadne návrhy na usporiadanie vzťahov so žalobcom ohľadom dotknutej nehnuteľnosti. Žalovaný v tomto období nevydal žiadne rozhodnutie, ani do podania žaloby nebol účinný žiadny zákon, ktorým by boli usporiadané vzťahy a ktorým by bol určený právny titul na obmedzenie užívacích práv k spornej nehnuteľnosti stavbou a užívaním cesty. V rozhodnom období neexistoval žiadny právny titul na užívanie sporného pozemku žalovaným, hoci žalovaný po nadobudnutí vlastníctva k ceste mal zákonné prostriedky na to, aby vysporiadal práva k dotknutému pozemku pod cestou a tieto dosiaľ nevyužil. Zároveň sa žalobca v tomto období nemohol k tejto nehnuteľnej veci správať ako vlastník, teda nemohol vec riadne užívať a brať z nej úžitky. Žalobca ďalej namietal, že povinnosťou súdu je každé rozhodnutie náležite, v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 CSP zdôvodniť. Ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé, tak nespĺňa zákonnú požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Navrhol napadnúť rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný v podaní zo dňa 11.04.2021 (č.l. 158 - 161 spisu) prostredníctvom zástupcu. Žalovaný podané odvolanie považoval za nedôvodné. Mal za to, že okresný súd postupoval správne, keď žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca svoj nárok uplatnil a vyčíslil nesprávne, v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou. Správne sú aj závery okresného súdu o tom, že žalobca svoj nárok uplatňuje v rozpore s dobrými mravmi. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k zásahu do práv žalobcu, pričom žalobca v odvolaní ani podrobne nevymedzuje, ktoré z jeho práv mali byť porušené a akým konkrétnym spôsobom. Rozsudok je odôvodnený riadne a logicky s poukázaním na príslušnú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Mal za to, že je potrebné rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní uvádza, že „...prvoinštančný súd jednoznačne uviedol, že žalobcom uplatnený nárok z hľadiska jeho základu (existencia bezdôvodného obohatenia), má súd za preukázaný, avšak žalobcovi tento nepriznal z dôvodu, že neuniesol dôkazné bremeno“, tak tieto tvrdenia nie sú presné a ani správne. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol len, ktoré z okolností má za sporné a ktoré nie (ods. 10. až 13. rozsudku). V odseku 10. konštatuje, čo je predmetom sporu. Súd prvej inštancie vymedzením sporných a nesporných skutočností v žiadnom prípade nekonštatoval, že nárok žalobcu je preukázaný. Naopak, dospel k záveru, že žalobca svoj nárok nepreukázal, keď ho uplatnil a vyčíslil v zjavnom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdnych autorít. Podľa žalovaného odvolaním napadnutý rozsudok nemožno považovať za nesprávny v intenciách žalobcom označeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/18/2019 zo dňa

29.04.2020, ktorého závery podľa žalovaného nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v zmysle Čl. 2 ods. 2 CSP. Spomínané rozhodnutie nie je zaradené do zbierky súdnych rozhodnutí NS SR, interpretácia označeného rozhodnutia je navyše v rozpore s dlhoročnou ustálenou judikatúrou týkajúcou sa vydania bezdôvodného obohatenia pri užívaní cudzej nehnuteľnosti, rovnako tak v rozpore s judikatúrou týkajúcou sa dokazovania v civilnom sporovom procese, aj s doktrínovými závermi o dôkaznom bremene a princípom kontradiktórnosti konania a princípom rovnosti zbraní. Závery produkované v právnej veci sp. zn. 6Cdo/18/2019 nemožno na právnu vec žalobcu použiť ani z dôvodu skutkovej a právnej dištinkcie, keďže okolnosti a procesná situácia v prejednávanej veci sú zjavne odlišné. Žalovaný mal za to, že pre úspech žaloby v civilnom sporovom procese musí v súlade s predpokladmi nastolenými hmotným právom žalobca uniesť bremeno tvrdenia a tieto svoje tvrdenia podporiť dostatočnými dôkazmi, teda uniesť dôkazné bremeno. Judikatúra vo veci vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého v súvislosti so zriadením stavby na cudzom pozemku je trvalá, nemenná a ustálená. Súd prvej inštancie sa týmito okolnosťami podrobne zaoberal a uviedol aj odkazy na príslušné rozhodnutia. Nad ich rámec žalovaný poukázal na rozhodnutie NS SR R 25/1986 a početné rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25Cdo/845/1999, 25Cdo/263/1999, 25Cdo/2526/1998, 25Cdo/1935/1999, 25Cdo/2578/1998 - R 53/2000, 25Cdo/2434/2004, pričom nie je dôvod, aby sa táto judikatúra neaplikovala aj na prejednávajúcu vec, keďže podstata a obsah inštitútu bezdôvodného obohatenia je v daných prípadoch v českej i slovenskej právnej úprave totožná. V prejednávanej veci bolo povinnosťou žalobcu tvrdiť také okolnosti, ktoré by odôvodňovali ním uplatnený nárok, vrátane jeho výšky vyčíslenej v súlade s aplikačnou praxou, a súčasne tieto tvrdenia i preukázať. Žalobca si však tieto povinnosti nespĺnil. Žalobca sa domáhal zaplata sumy, ktorá vzhľadom na spôsob, akým ju vyčíslil, nemohla predstavovať bezdôvodné obohatenie. Z logiky veci vyplýva, že nestačí len tvrdiť, že došlo k obohateniu, obohatenie je potrebné aj určiť, teda kvantifikovať - vyčísliť, a to zákonom a rozhodovacou praxou predpokladaným spôsobom. Bez toho, aby žalobca navrhol vykonať dôkazy smerujúce k zisteniu výšky obvyklého nájomného formou znaleckého dokazovania, nebolo možné žalobe vyhovieť, pretože žalobca neprodukoval také prostriedky procesného útoku, ktoré by predstavovali podklad pre vyhovieť žalobe. Závery súdu prvej inštancie sú v tomto smere v úplnom súlade s CSP, závermi právnej vedy v oblasti dokazovania a aj najvyšších súdnych autorít. Žalobca tvrdil, že mu vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 21.454,40 Eur tým, že žalovaným vlastnená stavba sa nachádza na jeho pozemku, teda, že žalobcom vlastnený pozemok užíva bez právneho titulu. Výšku uplatneného nároku žalobca odvodzoval od výšky miestnej dane za užívanie verejného priestranstva v zmysle VZN žalovaného č. 9/2019 - § 21 ods. 14 písm. a), teda tvrdil, že výška bezdôvodného obohatenia zodpovedá výške miestnej dane. Už len toto tvrdenie je v rozpore s ustálenými závermi aplikačnej praxe, podľa ktorej je potrebné vychádzať z obvyklého nájomného v danom čase a mieste. Ak si chcel žalobca uplatniť nárok z bezdôvodného obohatenia, mal produkovať tvrdenia o tom, aká je výška obvyklého nájmu v danom čase a mieste, čo neurobil. Žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že výška dane za užívanie verejného priestranstva zodpovedá obvyklému nájmu v danom čase a mieste za obdobie nehnuteľnosti užívané na obdobný účel, rovnako neprodukoval žiadne iné dôkazy, ktoré by akokoľvek preukazovali obvyklú výšku nájmu v danom čase a mieste. Pokiaľ okresný súd z tohto dôvodu žalobu zamietol, postupoval správne. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 38/2015, rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Obo 52/2010, sp. zn. 4Cdo/13/2009, a to v súvislosti s unesením dôkazného bremena, z ktorých je zrejmé, že rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/18/2019, o ktoré sa opiera žalobca, nemôže byť na prejednávajúcu vec aplikované. Pokiaľ ide o postup žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, žalovaný poukázal na to, že súd prvej inštancie svoj názor podporil príslušnou rozhodovacou praxou, ktorá bola podrobená dovolaciemu a ústavno-právnomu prieskumu a ako správna obstála. Zvýraznil, že žalobca síce tvrdí, že je umiestnením žalovaným vlastnenej pozemnej komunikácie negatívne dotknutý, avšak domáha sa len reparácie formou peňažného plnenia, bez toho, aby riešil podstatu zásahu do svojich práv. Žalovaný považoval za zásadné okolnosti, ktoré mal súd prvej inštancie v konaní za nesporné a ktoré sa týkajú nadobudnutia pozemku žalobcom a jeho následného postupu. Uviedol, že v čase, keď do vlastníctva nadobudol pozemnú komunikáciu od jej stavebníka (tvrdenia žalobcu, že cestu postavil žalovaný, sú nesprávne), mal za to, že právne vzťahy k pozemkom pod ňou sú vysporiadané, keďže výstavba komunikácie bola stavebným úradom schválená. Dodatočným preverením podkladov zistil, že majetko-právne usporiadanie, ktoré bolo deklarované stavebnému úradu, nebolo následne realizované. Po tom, ako sa o stave veci a jej podrobnostiach na podklade žaloby dozvedel, podnikol právne kroky smerujúce k riešeniu situácie a pred súdom prvej inštancie sa v samostatnom konaní domáha zriadenia vecného bremena (sp. zn. 4C/56/2021). Uviedol, že bez významu nie je ani fakt, že žalobca okrem tohto voči žalovanému vedie pred súdom prvej inštancie aj ďalšie konanie sp. zn. 21C/49/2020, v ktorom bola žaloba zamietnutá, avšak žalobca sa odvolal, v ktorom sa domáha vydania

bezdôvodného obohatenia na rovnakom základe, avšak za iné obdobie. Žalobca pravdepodobne mieni svoje nároky týmto spôsobom uplatňovať aj naďalej, bez riešenia základu spornej situácie. Z vyššie uvedených okolností sa žalovaný nemôže ubrániť dojmu, že žalobca pravdepodobne cielene postupuje tak, aby z celej situácie vyťažil maximálne možné peňažné protiplnenie, teda vzniknutú situáciu zneužíva - vykonáva svoje právo v rozpore s dobrými mravmi, keď pozemok žalobca, zdá sa, špekulatívne nadobudol so zámerom následného vymáhania peňažných prostriedkov v súvislosti s umiestnením komunikácie. Odvolacia námietka žalobcu, že bol to žalovaný, ktorý postupoval v rozpore s dobrými mravmi, vyznieva paradoxne. Podľa žalovaného neobstojí tvrdenie žalobcu, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom jeho námietka, že odôvodnenie rozsudku nie je presvedčivé, bližšie tieto okolnosti nevysvetľuje. Žalovaný mal za to, že niet pochybností o logickom, jasnom a presvedčivom odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý navrhol ako vecne správny potvrdiť, s priznaním nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

15. K doručenému vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca prostredníctvom zástupcu v podaní zo dňa 23.05.2022 (č.l. 167 - 168 spisu). Vo svojom vyjadrení poukázal na vykonané dokazovanie, podstatu bezdôvodného obohatenia, keď zvýraznil, že zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného a ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol. Opätovne zdôraznil, že prvoradou povinnosťou súdu je zabezpečiť svojou činnosťou výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu. Uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že nadobudol pozemok v čase, keď už žalovaný vlastnil cestné teleso na ňom postavené, v priebehu konania netvrdil, že niekto zriadil na jeho pozemku stavbu, hoci nemal na to právo, z čoho by mu vyplývali nároky podľa ust. § 135c Občianskeho zákonníka, ale svojho nároku sa domáhal z dôvodu, že žalovaný jeho pozemok užíva bez zmluvy, v dôsledku čoho vzniká na jeho strane bezdôvodné obohatenie. Strany v konaní nikdy netvrdili, a preto medzi nimi ani nebolo sporné, že by predmetná stavba bola na pozemku postavená tým, kto na to nemal právo, a preto odôvodnenie okresného súdu, že žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia bez toho, aby sa súčasne primárne domáhal aj odstránenia protiprávneho stavu, neobstojí, takisto ako jeho konštatovanie, že ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorý nepožíva právnu ochranu. K úplnosti predložil rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 9Co/130/2021-147 zo dňa 05.04.2022, ktoré bolo vydané v právnej veci vedenej medzi totožnými účastníkmi konania a ktoré sa týka rovnakého nároku (avšak za iné obdobie), ktorým súd jednoznačne uznal, že nárok žalobcu je dôvodný a prvoinštančný súd nepostupoval správne, pokiaľ nárok z bezdôvodného obohatenia zamietol v prípade, ak uplatnený nárok čo do dôvodu existuje a jediným sporným bodom ostáva výška bezdôvodného obohatenia.

16. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 10.06.2022 bolo vyjadrenie žalobcu doručené na vedomie žalovanému prostredníctvom zástupcu.

17. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP na základe podaného odvolania žalobcu a postupom bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

18. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia ústneho pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/118/2022-177 zo dňa 04.01.2022, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, podľa vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 17.01.2023 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

19. V súvislosti s podaným odvolaním žalobcu krajský súd poukazuje na ust. § 379 CSP v spojení s ust. § 380 ods. 1 CSP a uvádza, že v odvolacom konaní mohol posudzovať napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu zadefinovaných odvolacích dôvodov, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní žalobcu zo dňa 25.08.2021 (č.l. 144 - 146 spisu), a to len tých, ktoré sa týkali posúdenia nároku žalobcu, jeho relevantných tvrdení a dôkazov produkovaných v konaní pred súdom prvej inštancie, vo väzbe na dôvody a obsah obrany žalovaného v tomto konaní. Pokiaľ žalobca nevykvalifikoval iné odvolacie dôvody, než len tie, ktoré boli obsiahnuté v ním podanom odvolaní, tak následne potom

ani krajský súd v rámci svojho konania a rozhodovania nemohol posudzovať rozsudok okresného súdu a v ňom obsiahnuté závery, ak sa tieto nestali predmetom odvolania žalobcu. Teda, ak nie je odvolateľom vyjadrený odvolací dôvod, potom ani krajský súd nemá daný zákonný podklad, aby vyjadril závery k rozhodnutiu súdu prvej inštancie bez toho, aby osobitne bolo pristupované k tomu, čo sa v rámci zadaných odvolacích dôvodov nestalo predmetom konania, posudzovania a rozhodovania odvolacieho súdu. Vždy je to tá strana sporu, ktorá podáva odvolanie, ktorá odvolacími dôvodmi vymedzuje, čo v záveroch prijatého napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie rozporuje a len to sa môže stať predmetom zhodnocovania zo strany odvolacieho súdu. Ak sú súdom prvej inštancie prijaté závery, ktoré odvolateľ v podanom odvolaní nerozporuje, tak zákonite tieto bez ďalšieho sa nemôžu stať ani predmetom vyhodnocovania odvolacím súdom, pretože k tomu, ako uviedol krajský súd, už nie je zákonný priestor, ak v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný a súčasne sa nejedná o žiadnu z právnych situácií vyjadrených pod písm. a), b), c) ust. § 379 CSP. Je predsa potrebné, aby sa rozlišovalo (diferencovalo), čo bolo predmetom odvolacieho konania, posudzovania odvolacím súdom, v nadväznosti na odvolacie dôvody, pretože stav každej sporovej odvolacej právnej veci je odlišný, vo väzbe na rozsah a dôvody vyvolanej spornosti uplatňovaných nárokov, prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Krajský súd považoval za potrebné uvedené vyjadriť za rešpektovania právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania.

20. Dodáva odvolací súd, že rozsah odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní, mohol byť posudzovaný len v rovine tých tvrdení, ktoré sa týkali posúdenia nároku žalobcu, jeho relevantných tvrdení a dôkazov produkovaných v konaní pred súdom prvej inštancie, vo väzbe na dôvody a rozsah obrany žalovaného v tomto konaní, za viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie podľa ust. § 383 CSP.

21. Predmetom odvolacieho konania, vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne rozhodol, ak žalobu žalobcu zamietol. Žalobca namietal, že okresný súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie nie je súladné s ust. § 220 ods. 2 CSP, keď jeho argumentácia je natoľko rozporná, že ako celok je nepresvedčivé.

22. K odvolacej námietke žalobcu, že rozsudok prvoinštančného súdu nespĺňa zákonnú požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, krajský súd poukazuje na to, že štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v ust. § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého prvoinštančného rozsudku dospel k záveru, že tento kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v označenom zákonom ustanovení spĺňa a zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, pretože z neho vyplýva, čoho sa žalobca svojou žalobou domáha a z akých dôvodov, aké je stanovisko (vyjadrenie) žalovaného k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané, aké skutočnosti z nich súd zistil, aké skutočnosti boli medzi stranami sporné a ktoré nie, aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu. Súd prvej inštancie v dôvodov svojho rozhodnutia uviedol svoje zistenia, popísal vykonané relevantné dôkazy a uviedol, ako tieto jednotlivito a vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil a ako na základe tohto vyhodnotenia vec právne posúdil. Rozsudok okresného súdu tak obsahuje dostatočné zdôvodnenie uvedenie dôkazov, z ktorých okresný súd vyvodil skutkový záver, identifikoval zistený skutkový stav a následne prijatý právny záver zdôvodnil. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je zvýrazniť práve tie skutočnosti a dôkazy, ktoré mali pre vec podstatný, rozhodujúci význam, čo aj okresný súd uskutočnil. To, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

23. V súvislosti s námietkou nedostatočne zisteného skutkového stavu sa krajský súd oboznámil so spôsobom vykonávaného dokazovania okresným súdom a uvádza, že ani v tomto smere nebola daná relevantnosť odvolacej námietky žalobcu. Odvolací súd poukazuje na to, že v odôvodnení svojho rozsudku okresný súd uviedol dôkazy, ktoré vykonal a z ktorých vyvodil skutkový záver, identifikoval zistený skutkový stav a následne prijatý právny záver i vyjadril. V súvislosti s nedostatočne zisteným

skutkovým stavom sa poukazuje i na to, že okresný súd v Zápisnici o pojednávaní zo dňa 24.1.2022 podrobne popísal dôkazné prostriedky, ktorými vykonal dokazovanie, po ktorom bolo konštatované ... „Viac návrhov na dokazovanie urobených nebolo“, za čím nasledovalo zhodné vyjadrenie tak zástupcu žalobcu, ako i zástupcu žalovaného v znení„Nebudem sa vyjadrovať“. Okresný súd nielen v zápisnici o pojednávaní, ale i v odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia popísal jednotlivito vykonané dôkazy, ktoré hodnotil. Vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov okresným súdom krajský súd uvádza, že tomuto predchádzala racionálna úvaha konajúceho súdu, majúca základ v priebehu konania a dokazovania. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom mal z hľadiska pravdivosti ten - ktorý dôkaz hodnotiť. Hodnotenie dôkazov okresným súdom je vecou jeho vnútorného presvedčenia z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj jeho logického myšlienkového postupu. Rozsah vykonaných dôkazov okresný súd hodnotil v súlade s Čl. 15 CSP v spojení s ust. § 191 ods. 1 CSP.

24. V súvislosti s námietkami žalobcu v procesnej rovine dodáva odvolací súd, že pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaním konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mriaca možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/6/2014, sp. zn. 3Cdo/38/2015, sp. zn. 5Cdo/201/2011, sp. zn. 6Cdo/90/2012). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP. Ďalej sa uvádza to, že pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

25. Podľa postupu v konaní pred súdom prvej inštancie bola tak žalobcovi ako i žalovanému poskytnutá rovnaká možnosť na uplatňovanie ich práv a právom chránených záujmov, mali vytvorenú rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane. Žalobca i žalovaný ako sporové strany mali rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňovali a plnili za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej zo sporových procesných strán. Žalobcovi procesným postupom okresného súdu nebola znemožnená realizácia jeho patriacich procesných oprávnení a ani neboli marené možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. Vadou konania je len taký závadný procesný postup, ktorým sa sporovej strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej procesno-právny predpis priznáva za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov, k čomu postupom okresného súdu vo vzťahu k žalobcovi nedošlo.

26. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval. Ani jedna z uvedených situácií však podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci nenastala.

27. K zhodnoteniam vykonaným okresným súdom vo vecno-právnej rovine zvýrazňuje krajský súd, že pre vyhodnotenie okresným i odvolacím súdom žalobcom (ne)dôvodnosti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia boli určujúce a podstatné skutkové okolnosti vymedzené žalobcom a tvrdenia žalovaného v spojení s Čl. 8 CSP, podľa ktorého strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Je nepochybné, že s povinnosťou tvrdenia je spojená aj dôkazná povinnosť.

28. Žalobca v žalobe, v následných vyjadreniach uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na tom tvrdení, že je výlučným vlastníkom pozemku, na ktorom žalovaný vybudoval cestné teleso používané na parkovanie a otáčanie sa Mestskej hromadnej dopravy Liptovský Mikuláš a užíva pozemok vo vlastníctve žalobcu bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Žalobca od žalovaného požadoval úhradu bezdôvodného obohatenia vo výške nájomného podľa výpočtu v zmysle ust. § 21 ods. 14 písm. a) VZN

č. 9/2019 Mesta Liptovský Mikuláš, a to sumu 0,100 Eur/m² za každý deň, za užívanie predmetného pozemku za obdobie marec 2019 až august 2019, keďže žalovaný žiadnu úhradu nevykonával.

29. Krajský súd v súvislosti so žalobcom uplatneným peňažným nárokom voči žalovanému vychádzal z dokazovaním zisteného skutkového stavu (§ 383 CSP) a za aplikácie ust. § 186 ods. 2 CSP z medzi stranami nesporných okolností, ktoré okresný súd vyjadril v odsekoch 11. a 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to, že žalobca je vlastníkom pozemku parc. č. KNC 7326/31 vo výmere 1.166 m² - ostatná plocha; spôsob využitia „37“ (pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medze s krovím alebo kamením a iné plochy), ktoré neposkytujú trvalý úžitok; umiestnenie pozemku „2“ (mimo zastaveného územia obce), ktorý pozemok je evidovaný na LV č. XXXX, Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor, na ktorom v časti C: farchy je vyznačených 5 vecných bremien. Žalobca vlastnícke právo k pozemku nadobudol povolením vkladu do katastra titulom Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 18.10.2013. Nesporným ďalej bolo, že žalovaný je vlastníkom cestného telesa (bez pozemku) - „prístupová komunikácia“, ktoré sa nachádza na pozemku žalobcu, že vlastnícke právo k cestnému telesu/stavbe nadobudol na základe Kúpnej zmluvy uzavretej dňa 4.9.2009, pričom Stavebný úrad vydal dňa 1.8.2008 kolaudačné rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 2.8.2008, ktorým bolo povolené užívanie stavby - prístupovej cesty k obchodnému centru (okrem iných) aj na pozemku KN-C 7326/31 v katastrálnom území S. J.. Nesporným tak bolo, že v čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcu k pozemku bola na ňom umiestnená stavba žalovaného ako iného vlastníka, a to povolená stavba cestného telesa.

30. K námietke žalobcu, že okresný súd konštatoval, že jeho uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia má za preukázaný, avšak tento žalobcovi nepriznal z dôvodu, že ním neunesol dôkazné bremeno ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia, vo vzťahu k čomu namietal porušenie právnej istoty s odkazom na záver vyjadrený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/18/2019, tak k žalobcom namietanému odklonu od tohto rozhodnutia odvolací súd poukazuje na to, že uvedené rozhodnutie nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax. Pri tomto závere vychádzal odvolací súd z odseku 16. rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/39/2020 a odseku 42. rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obdo 74/2020, v ktorom dovolací súd poukázal na rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/29/2017 zo dňa 24.01.2018, prijaté Občianskoprávnym kolégiom NS SR dňa 10.10.2018 ako judikát pod č. R 71/2018, ktorého právna veta znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“

31. Odvolací súd v súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia poukazuje na ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

32. Ak je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňovaný žalobou v súdnom konaní, je oprávnený z bezdôvodného obohatenia (t.j. žalobca) povinný preukázať, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil (uvedená skutočnosť nebola v konaní výslovne popretá, pozn. odvolacieho súdu) a zároveň výšku žalobou uplatneného bezdôvodného obohatenia, pretože z ust. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. Táto povinnosť vyplýva jednak z Čl. 8 CSP, ako aj z ust. § 132 ods. 1 a 3 CSP, z ktorých vyplýva žalobcovi povinnosť označiť dôkazy na preukázanie tvrdých skutočností a zároveň pripojiť dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

33. Dôvodom zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie bol záver o neunesení dôkazného bremena žalobcu, nakoľko nepreukázal dôvodnosť uplatneného nároku, keďže výpočet výšky bezdôvodného obohatenia uvedený v žalobe, ktorý bol žalobcom určený podľa sadzby dane určenej Všeobecne záväzným nariadením č. 9/2019/VZN mesta Liptovský Mikuláš o miestnych daniach (ďalej len „VZN“),

nie je použiteľný pre výpočet bezdôvodného obohatenia, keďže nezodpovedá výške odplaty za užívanie nehnuteľnosti (pozemku) žalobcu v rozhodnom období, kedy žalovaný predmetné nehnuteľnosti užíval bez právneho dôvodu, t.j. v období marec - august 2019. Okresný súd uviedol, že žalobca v rámci prostriedkov procesného útoku netvrdil a neoznačil dôkaz týkajúci sa výšky bezdôvodného obohatenia, pričom žalovaný spôsob a výšku vyčíslenia bezdôvodného obohatenia žalobcom popieral v odpore proti platobnému rozkazu, v duplike a v následných vyjadreniach.

34. Krajský súd v súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu poukazuje na to, že žalobca je v predmetnom spore zastúpený advokátom, ktorý mu mal poskytnúť kvalifikovanú právnu pomoc a ktorému je zrejmé (Čl. 11 ods. 3 CSP), že na preukázanie uplatneného nároku nie je postačujúci výpočet, ktorým dospel k výške bezdôvodného obohatenia obsiahnutej v žalobe. Rovnako si musel byť vedomý, že v prípade nepreukázania uplatneného nároku súd žalobu zamietne.

35. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu bolo pre jeho úspešnosť potrebné, aby žalobca dokázal rozsah žalovaným užívaného pozemku bez právneho dôvodu, t.j. obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Ak žalobca tvrdil rozsah užívania pozemku parc. č. 7326/31 vo výmere 1.166 m² žalovaným, čo žalovaný vzhľadom na charakter stavby - obratisko popieral a tvrdil len užívanie časti pozemku, čomu zodpovedal i náčrt Informatívna kópia z mapy zo dňa 21. augusta 2020 na č.l. 20 spisu, podľa ktorej cez časť parcely - pozemok č. 7326/31 vo výmere 1.166 m² (nie v celom rozsahu) prechádza cestné teleso vo vlastníctve žalovaného, potom dôkazné bremeno preukázať rozsah bolo na žalobcovi, ktorý ho neunesol.

36. V ďalšom, ak žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka získaného užívaním nehnuteľnosti bez právneho dôvodu žalovaným, výška bezdôvodného obohatenia zodpovedá výške odplaty za užívanie nehnuteľnosti obvyklej v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza a v čase, kedy žalovaný nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu užíva bez právneho dôvodu, so zohľadnením všetkých okolností viažucich sa k danej nehnuteľnosti, t.j. aj okolností viaznucich vecných bremien, ktoré vyplývajú z čiastočného listu vlastníctva č. XXXX (č.l. 19 spisu). Pokiaľ žalobca pri určení hodnoty bezdôvodného obohatenia vychádzal z § 21 ods. 14 písm. a) VZN (sadzba dane za trvalé parkovanie vozidla - vyhradenie priestoru 12 m² z verejného priestranstva ako parkovisko pre určité vozidlo 0,100 Eur/m²/deň), tak uvedené nie je možné považovať za náhradu za užívanie nehnuteľnosti - pozemku, a to s ohľadom na charakter tohto poplatku. Predsa výška náhrady má zodpovedať hospodárskej hodnote bezdôvodného obohatenia a základ - miestna daň, z ktorej žalobca vychádzal, nie je možné považovať za ekvivalentný voči bezdôvodnému obohateniu, ktoré mal získať žalovaný. Napriek tomu, že žalovaný v rámci prostriedkov procesnej obrany dôvodnosť výšky žalobcom uplatneného nároku popieral, žalobca, hoci ho v spore zaťažovalo dôkazné bremeno, zostal nečinný a súd prvej inštancie nemohol jeho pasivitu nahrádzať vlastnou aktivitou (ust. § 185 ods. 2, 3 CSP), ktorá právna úprava neumožňuje súdu až na výnimky vykonať dôkazy bez návrhu niektorej zo strán sporu. V posudzovanej veci sa o uvedené výnimky nejednalo.

37. K úplnosti sa dodáva, že ak aj žalobca, až na nariadenom pojednávaní konanom dňa 24.6.2021, uskutočnil návrh v znení „Pokiaľ je teda spochybnovaná, alebo teda súd má za to, že nie je preukázaná, určenie výšky vyžaduje odborné posúdenie, a preto v zmysle § 207 CSP žiadame, aby bolo nariadené znalecké dokazovanie“, ktorý návrh bol okresným súdom zamietnutý, tak tento návrh zo strany žalobcu bol nejasný a nebol uskutočnený včas (§ 153 CSP).

38. Len k úplnosti odvolací súd poukazuje na to, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tvrdí. V predmetnom spore bolo na žalobcovi, aby preukázal opodstatnenosť podanej žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nielen to, že žalovaný užíva jeho vlastníctvo bez právneho dôvodu (primerane odsek 33. rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Obdo/37/2021), ale i rozsah užívania plochy a aj výšku obvyklého nájomného, k čomu z jeho strany nedošlo.

39. Krajský súd v komplexnosti k odvolacím dôvodom žalobcu uvádza, že okresným súdom vyvodený skutkový záver z výsledkov dokazovania bol vecne správny, právne posúdenie vychádzalo z aplikácie správnych zákonných ustanovení vyjadrených okresným súdom v napadnutom rozsudku. Ani jeden z vyjadrených odvolacích dôvodov žalobcu nebol relevantný, preto nezaložil dôvod ani na zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, ani na jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na nové

konanie, a preto vo vyvolanom odvolacom konaní bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie osobitne odvolaním žalobcu nebol napadnutý, avšak ako výrok závislý od výroku vo veci samej bol rovnako potvrdený ako vecne správne rozhodnutie.

40. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému bol priznaný nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, o výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie podľa ust. § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.
- Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.